

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет права та економіки
Кафедра державно-правових дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАВНИЧОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Галузь знань	<u>29 «Міжнародне право»</u>
Спеціальність	<u>293 «Міжнародне право»</u>
Назва освітньої програми	<u>Міжнародне право</u>
Рівень вищої освіти	<u>третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail:
завідувач кафедри державно-правових дисциплін, д.ю.н., професор Манько Денис Григорович	067-480-50-88	nauka2me@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Методологія та організація правничого наукового дослідження» розрахована на засвоєння здобувачами понять про науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження.

Оволодіння програмою курсу сприяє виконанню здобувачами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження.

Матеріал навчальної дисципліни допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці наукових робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.

Метою навчальної дисципліни є вивчення теоретико-методологічних основ наукових досліджень і практики організації наукової діяльності, формування і розвиток навичок застосування різних методів наукового пошуку у професійній діяльності.

Цілями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основами наукознавства та методологією наукових досліджень;
- набуття практичних навичок застосування загальнонаукових та спеціально-юридичних методів у науково-правових дослідженнях;
- формування навичок організації процесу наукового дослідження;
- розвиток умінь роботи з джерелами інформації у процесі наукового дослідження;
- формування готовності до науково-дослідної роботи, стимулювання пошукової активності, прагнення до творчого пошуку.

Передумови для вивчення дисципліни – вивчення загальнотеоретичних та галузевих юридичних дисциплін рівня бакалавр та магістр права.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Навчальна дисципліна «Методологія та організація правничого наукового дослідження» забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Розуміння та уміння розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики

Загальні компетентності

- ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК-4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК-8. Спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та професійної діяльності
- ЗК-9. Ораторські навички, навички усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження.
- ЗК-10. Здатність готувати заявки та розробляти проекти для подання на конкурси грантів на наукові дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності

- ФК-2. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницької діяльності.
- ФК-3. Здатність збирати, аналізувати, систематизувати джерела міжнародного права, національне законодавство, що складає нормативну базу проводжуваного дослідження, виявляти прогалини, недоліки, пропонувати шляхи вирішення невідповідностей.

ФК-6. Здатність розробляти методику та методологію наукового дослідження у сфері міжнародного права.

ФК-8. Здатність до ділового спілкування у науковому та освітньому середовищі.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація правничого наукового дослідження» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньо-науковою програмою:

ПРН-1. Використовувати та розуміти категоріальний апарат з предметної області досліджень.

ПРН-3. Знати принципи та прийоми системного аналізу результатів досліджень.

ПРН-4. Здійснювати процес організації та планування наукових досліджень.

ПРН-5. Розроблювати навчальні дисципліни згідно нормативного змісту підготовки здобувачів освіти різних рівнів.

ПРН-6. Використовувати понятійно-категоріальний апарат, теоретико-методологічні засади та методичні прийоми для обґрунтування проблем та подальшого розвитку наукових досліджень з предметної сфери фундаментального та/або прикладного спрямування.

ПРН-7. Знати основні юридичні школи, що склалися у відповідній сфері правових досліджень.

ПРН-8. Застосовувати новітні інформаційні технології у проведенні наукових досліджень.

ПРН-9. Використовувати прийоми та навички ділового спілкування під час індивідуальної бесіди, у процесі колективного обговорення проблем на переговорах та у виступах перед аудиторією.

ПРН-10. Узагальнювати результати власних досліджень, надавати та обґрунтовувати власні пропозиції з предметної сфери дослідження.

ПРН-11. Використовувати знання з англійської мови для проведення досліджень на глобальному рівні, написання наукових тез, доповідей, рефератів, статей, наукових робіт за міжнародними стандартами академічного письма.

ПРН-12. Проводити лекції, семінарські заняття, здійснювати поточний та проміжний контроль знань.

ПРН-14. Осмислювати практику міжнародних судових та квазісудових органів, практику міжнародних організацій.

ПРН-15. Знати закономірності та тенденції розвитку міжнародного гуманітарного права.

ПРН-16. Узагальнювати та аналізувати проблемні питання сучасного міжнародно-правового регулювання екологічної політики.

ПРН-17. Знати доктрину та практику міжнародного кримінального права.

ПРН-18. Розуміти проблеми захисту прав людини у регіональному європейському вимірі.

ПРН - 19. Розуміти сутність міжнародної безпеки та особливостей її забезпечення.

ПРН-20. Демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.

ПРН-21. Представляти підсумки проведеної роботи у вигляді звітів, тез і доповідей на конференціях.

ПРН-23. Застосовувати професійні навички дослідження в неакадемічному середовищі.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- поняття про юридичну науку, її ознаки, функції, мету, завдання, головні віхи розвитку;
- поняття про наукову діяльність, її види, форми, суб'єкти;
- основні парадигми сучасної юриспруденції;
- основні підходи, використовувані в сучасній юриспруденції;
- характеристики та особливості методів юридичного дослідження;

- поняття про методику наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації;
- форми узагальнення наукових результатів;
- порядок підготовки наукових публікацій, їх форми;
- наукову документацію, правила її оформлення та уніфікації наукових документів;
- науковий стиль літературної мови;
- вимоги до презентацій результатів наукових досліджень.

Розуміння:

- поняттєво-категорійний апарат юридичної науки;
- нормативні вимоги до підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів;
- значення, мету, функції та структуру методології юридичної науки;
- сутність та комплекс вимог до наукового дослідження, його класифікацію, види, форми, науковий та науково-прикладний результат;

Уміння:

- шукати та узагальнювати наукову, нормативну та емпіричну інформацію по темі власного дослідження;
- складати програму і план власного дослідження;
- формулювати висновки та узагальнення по темі власного дослідження;
- володіти прийомами роботи над науковим текстом (есе, тези, стаття, монографія, дисертаційна робота);
- оформляти результати наукового дослідження;
- презентувати результати власного дослідження;
- захищати результати свого дослідження у встановленій формі;
- шукати та реалізовувати інформацію про гранти, конкурси.

Навички:

Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16 / 8	14 / 6	60 / 76	1	1, 2	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
1 семестр								
Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ								
Тема 1. Юридична наука як складова сучасної науки	3	-	-	3	6	-	-	6
Тема 2. Теоретичне знання в системі юридичних наук	3	-	-	3	6	-	-	6
Тема 3. Етапи розвитку методології юриспруденції	10	2	2	6	6	-	-	6
Тема 4. Праворозуміння та парадагими юридичної науки	10	2	2	6	6	-	-	6
Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 7. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи в юридичній науці	7	1	-	6	6	-	-	6
Тема 8. Спеціальні методи юридичної науки	7	1	-	6	6	-	-	6
Разом за 1 семестр	60	10	8	42	60	4	4	52
2 семестр								
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ЮРИДИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ								
Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступені доктора філософії	10	2	2	6	9	1	-	8
Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження	10	2	2	6	9	1	-	8
Разом за 2 семестр	30	6	6	18	30	4	2	24
Всього	90	16	14	60	90	8	6	76
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<i>1 семестр</i>			
1.	Тема 1. Юридична наука як складова сучасної науки Система юридичної науки. Специфіка науки міжнародного права.	3	6
2.	Тема 2. Теоретичне знання в системі юридичних наук Юридична доктрина та її види. Доктрина у науці міжнародного права та її особливості.	3	6
3.	Тема 3. Етапи розвитку методології юриспруденції Постнекласична методологія.	6	6
4.	Тема 4. Праворозуміння та парадагими юридичної науки Інтегральні типи праворозуміння. Особливості парадигм дослідження та розуміння міжнародного права.	6	6
5.	Тема 5. Структура сучасної методології юриспруденції Концепції та категорії в системі методології сучасної юриспруденції.	6	8
6.	Тема 6. Основні методологічні підходи в сучасній юриспруденції Поняття цивілізації: дуалізм підходів.	6	8

	Стадіальний підхід до визначення цивілізації. Локальні цивілізації. Зустріч, діалог та зіткнення цивілізацій.		
7.	Тема 7. Загальнонаукові та міждисциплінарні методи в юридичній науці Розробка програми соціально-правового дослідження.	6	6
8.	Тема 8. Спеціальні методи юридичної науки Переваги та недоліки порівняльного законодавства. Значення знання історії права для сучасного розвитку правознавства. Особливості методів науки міжнародного права.	6	6
<i>2 семестр</i>			
9.	Тема 9. Методика наукового юридичного дослідження Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження. Критика опонентів і питання наукової етики.	6	8
10.	Тема 10. Виконання та захист дисертації на здобуття наукового ступені доктора філософії Написання огляду літератури до дисертації.	6	8
11.	Тема 11. Методика створення наукової публікації та презентації наукового дослідження Методика створення слайду та слайдової презентації.	6	8
	Разом	60	76

Індивідуальне завдання для кожного аспіранта полягає у наступному: створення та представлення викладачеві одного з елементів дисертаційної роботи, а саме - опис методології, або одного з елементів наукової публікації або презентації наукового дослідження (анотація статті, слайдова презентація, тощо).

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	---

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Питання до заліку

1. Аксиологічний підхід.
2. Антропологічний підхід.
3. Багатозначність понять «знання» та «наука».
4. Вибір і затвердження теми дисертації.
5. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження.
6. Герменевтика та семіотика в юридичних дослідженнях.
7. Дескриптивний метод в юридичній науці.
8. Дисертаційні роботи та їх види.
9. Догматичний (формально-юридичний) метод юридичної науки. Утворення і використання правових понять, термінів, конструкцій і категорій.
10. Емпіричний та теоретичний рівень наукового дослідження.
11. Загальні і спеціальні вчення про право.
12. Закони логіки в юридичній науці.
13. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження.
14. Інтегральні типи праворозуміння.
15. Інформаційний підхід. Право як інформація.
16. Класична методологія юриспруденції.
17. Концепції та категорії в системі методології сучасної юриспруденції.
18. Критерії наукового знання: множинність підходів.
19. Мета і призначення наукової публікації.
20. Методи збору, узагальнення та аналізу первинної соціологічної інформації про право.
21. Методика написання анотації.
22. Методика наукового рецензування.
23. Методика створення презентації.
24. Методика створення слайду та слайдової презентації.
25. Написання огляду літератури до дисертації.
26. Науковий стиль літературної мови: специфіка сфери юриспруденції.
27. Обґрунтування актуальності та практичної значущості теми дослідження.
28. Об'єкт і предмет конкретного наукового дослідження. Вибір методології.
29. Особливості проведення міждисциплінарних юридичних досліджень і порівняльно-правових досліджень.
30. Подання дисертації до спеціалізованої вченої ради.
31. Поняттєво-категорійний апарат сучасної юриспруденції.
32. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки.
33. Поняття і види соціально-правових досліджень.
34. Поняття та види методологічних підходів у сучасній юриспруденції.

35. Поняття та система принципів сучасної юридичної науки.
36. Поняття юридичного дослідження, його мета, задачі, структура і зміст дослідження.
37. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження.
38. Попередня експертиза (передзахист) дисертації на кафедрі (відділі).
39. Порівняльно-правовий метод в юридичній науці.
40. Постерна (стендова) презентація.
41. Постнекласична методологія.
42. Пошук, накопичення та обробка наукової та емпіричної інформації з теми дисертаційного дослідження.
43. Правове мислення та праворозуміння як категорії юридичної науки.
44. Прилюдний захист дисертації. Оформлення атестаційної справи.
45. Проблема теоретичного переосмислення існуючих теорій. Критика опонентів і питання наукової етики.
46. Розробка програм соціально-правового дослідження.
47. Система юридичної науки.
48. Системний метод (системний аналіз) в юридичній науці.
49. Соціально-правове прогнозування та правовий експеримент і їх значення для юридичної теорії та практики.
50. Соціологічний метод в юридичній науці.
51. Структура дисертації. Оформлення дисертаційної роботи. Стили оформлення наукового апарату.
52. Структура наукової статті. Методика структурування матеріалу дослідження.
53. Сучасні парадигми пізнання права.
54. Типологія праворозуміння та історичні етапи її формування.
55. Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження.
56. Характерні риси некласичної методології.
57. Цивілізаційний підхід, його можливості та межі.
58. Юридична доктрина та її види.

**8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
<i>Підсумковий контроль - залік</i>			50
<i>Всього балів підсумкової оцінки</i>			100

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою
		залік
90-100 (10-12)	A	зараховано
82-89 (8-9)	B	
74-81(6-7)	C	
64-73 (5)	D	
60-63 (4)	E	
35-59 (3)	Fx	не зараховано
1-34 (2)	F	

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ здобувачів наукового ступеню доктора філософії

Оцінювання успішності навчання здобувачів наукового ступеню доктора філософії здійснюється за 100-баловою шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («зараховано», «не зараховано») та шкалу Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F).

Рівень знань оцінюється:

- «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» С - від 74 до 81 балів – Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004), «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами).

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:
самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Ківалова Т. С. Кваліфікаційна робота юриста: методика написання та захисту [Текст] : навч. посібник / Т. С. Ківалова, Т. Р. Короткий, М. А. Польовий. Одеса : Фенікс, 2011. 362 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
Методологія та організація наукових досліджень : навчально- методичний посібник / В. М. Михайлов та ін. Х.: ХДУХТ, 2014. 220 с.

Допоміжна:

4. Головань В.Г., Кравчук О.І., Дем'янчук Б.О., Головань А.В. Оприлюднення результатів наукового дослідження. Навчально-методичний посібник. Одеса:ВА, 2016, 162с.
5. Головань В.Г., Кравчук О.І., Маслій О.М., Онищенко О.А. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Одеса: ВА,2016, 390с.
6. Коробочка О.М., Гуляєв В.М., Садовой О.В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень». ДДТУ, 2015, 99 с.

Нормативні акти:

7. Конституція України : Закон від 28 червня 1996 р. № 254л/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-УІІ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
9. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 р. № 2623-ІІІ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
10. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» №1977-ХІІІ з змінами від 19 грудня 2006 р.
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-УІІ. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-УІІІ. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Інформаційні ресурси:

13. Каталог електронних бібліотек України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html>
14. Каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>
15. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>